

Svar - Motion - Hälsoundersökning vid år 60

I en motion föreslår Hans Henrik Hellström (S)

- Att alla länsbor av Region Gävleborg erbjuds en hälsoundersökning det år en fyller 60 år.

Hälso- och sjukvårdsnämnden svarar:

Allmänna hälsoundersökningar/kontroller har inte påvisad effekt på dödlighet eller insjuknande. Det har däremot den svenska modellen för Riktade hälsosamtal. De riktade hälsosamtalen syftar till att förebygga och minska insjuknande i främst hjärt-kärlsjukdom och diabetes. Samtalen är ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete på befolkningsnivå med syfte att hjälpa deltagarna till ett hälsosammare liv och minska insjuknandet i befolkningen. Insatsen på befolkningsnivå får större effekt än en insats i endast högriskgrupper. Det är genom att nå många vi får störst effekt, då gruppen med normal risk är den största gruppen i Sverige och där de flesta hjärt-kärlsjukdomar inträffar (preventiva paradoxen).

Stödet för de positiva effekterna av Riktade hälsosamtal baseras bland annat på en nationell systematisk kunskapsgenomgång av effekter av den svenska modellen för Riktade hälsosamtal där sju svenska studier utvärderats. Den genomfördes inom ramen för nationellt programområde för levnadsvanor. Rapporten visar på stora hälsovinster. Den förtida dödligheten minskar och det gör även midjemått och blodtryck, kolesterolnivåer, fasteblodsocker och BMI. Resultaten bygger till stor del på fynd från en större studie från Västerbotten, där befolkningen vet att de kommer att kallas för hälsosamtal tre gånger. En region med riktade hälsosamtal för endast en åldersgrupp kan därför inte med automatik förvänta sig samma resultat som i Västerbotten.

Vilka åldersgrupper som erbjuds i de olika regionerna ser olika ut, spannet i regionerna är mellan 40-70 år, där vissa valt upprepade erbjudanden. Det finns inte någon jämförande forskning som visar på vid vilka år insatsen har bäst effekt. I Region Gävleborg ingår det Riktade hälsosamtalet för 40-åringar i Hälsovalets basuppdrag och har erbjudits sedan 2001 i Gästrikland och 2006 i Hälsingland.

Vi i den politiska ledningen anser primärprevention vara av stor vikt men vill fylla i alla eventuella frågetecken innan vi tar oss an fler riktade hälsosamtal. Ett skäl är att det trots dokumenterade erfarenheter av effekter av denna modell på hälsoutfall, saknas en mer systematisk vetenskaplig granskning inom området. Ett annat är att det finns skillnader i 40-årssamtalen inom vår primärvård som vi behöver minska, både vad gäller inbjudningar och deltagande. För

hälsocentralerna innebär utökade målgrupper också fler besök och kan då innebära omprioriteringar av andra primärvårdsinsatser på grund av brist på legitimationsyrken.

Det finns även andra aspekter att ta hänsyn till, varav det ekonomiska läget inom hälso- och sjukvården är en. Vi behöver fortsatt prioritera både för att få ner kostnader och för att säkra våra medarbetares arbetsmiljö. Det omfattande arbetet för att få ner hyrkostnaderna är ett av flera pågående arbeten för att få en ekonomi i balans. Under tiden arbetar verksamheterna vidare både med att få inbjudan att nå fram till alla och att få fler kallade att komma på sitt riktade hälsosamtal. I nuläget är det därför inte aktuellt att införa fler riktade hälsosamtal.

Förslag till beslut

Att avslå motionen.